

GEN & TEMİZER | ÖZER

KINSTELLAR

Ведення бізнесу у Туреччині

Нинішня невизначеність на східному кордоні Європейського Союзу змушує компанії замислитися над безпекою своїх людей та над можливостями продовження діяльності у цьому регіоні. Компанії, що оперують у сферах ІТ та аутсорсингу бізнес-процесів (ВРО), які знаходили таланти і можливості для розвитку в таких країнах як Україна та Молдова, наразі переглядають свої стратегії та роздумують над варіантами тимчасового або постійного перенесення своєї діяльності за кордон.

Команда стамбульського офісу Kinstellar підготувала стислий огляд найбільш важливих аспектів, які необхідно взяти до уваги, якщо ви розглядаєте можливість переміщення свого бізнесу до Туреччини.

Ключові факти стосовно Туреччини

Середня вартість оренди офісних приміщень

за кв.м. на місяць в офісних будівлях класу А

Вартість оренди в будівлях класу Б зазвичай на **38%** нижча.

Індекс вартості життя¹

Індекс вартості життя:

Туреччина посідає 38 місце із 41 країн Європи за показником вартості життя. Індекс середньої вартості життя становить 31, що робить цю країну привабливим місцем для кваліфікованих спеціалістів.

Заробітна плата

Середньомісячна заробітна плата у Туреччині:

Середньомісячна заробітна плата у Туреччині на ринку IT та аутсорсингу бізнес-процесів (ВРО):

- Заробітна плата на ринку IT та аутсорсингу бізнес-процесів (ВРО) у Стамбулі на 40% вища, ніж в інших регіонах країни.
- Середньомісячна заробітна плата коливається від 6 600 тур. лір (приблизно 414 євро) (системні адміністратори) до 34 160 тур. лір (приблизно 2 144 євро) (керівні посади) після оподаткування.

Податки

Податок на прибуток підприємств
(у 2022 р.)

23%

Податок на доходи фізичних осіб

до **40%**

ПДВ

18%

Правила щодо захисту даних

Якщо компанія переводить своїх працівників або створює юридичну особу в Туреччині, щодо питань захисту персональних даних, а також будь-якої міжнародної передачі персональних даних буде застосовуватися Закон про захист персональних даних (що містить положення, аналогічні до Загальних положень ЄС про захист персональних даних (GDPR)).

Обмеження у зв'язку з COVID-19

Карантинні обмеження

Країна не перебуває у стані загальнодержавного локдауну. Рівень вакцинації серед дорослого населення становить 85,35%.

Обмеження на подорожі

До міжнародних поїздок застосовуються мінімальні обмеження. Від пасажирів, які пройшли повний курс вакцинації та подорожують до Туреччини з України не вимагається надання негативного результату тесту та такі пасажири звільняються від карантину. Подорожуючи, які не пройшли повний курс вакцинації, повинні надати або негативний результат ПЛР-тесту, зробленого за останні 72 год., або негативний результат експрес-тесту на антиген, отриманий за 48 год.

Примусове закриття бізнесу

На даний момент відсутні обмеження щодо ведення бізнесу. Захисні маски не вимагаються на відкритому повітрі, однак їх наявність є обов'язковою у приміщеннях, в яких не дотримується соціальна дистанція і неможливо забезпечити належну вентиляцію.

Обмеження та вимоги на робочому місці

За можливості рекомендується працювати дистанційно. Якщо дистанційну роботу організувати неможливо, роботодавці повинні забезпечити проведення запобіжних заходів, спрямованих на створення безпечного робочого середовища.

¹ Вимірювання відносної вартості проживання шляхом розрахунку середньої вартості певної кількості товарів та послуг, які є необхідними для забезпечення середнього рівня життя.

Вибір організаційно-правової форми

Акціонерне товариство, товариство з обмеженою відповідальністю чи філія?

Критерії	Акціонерне товариство (АТ)	Товариство з обмеженою відповідальністю (ТОВ)	Філія
Мінімальний статутний капітал	Мінімальний розмір статутного капіталу АТ - 50 000 тур. лір (приблизно 3 156 євро). Одна четверта частина капіталу сплачується грошовими коштами в дату реєстрації, решта може бути сплачена протягом 24 місяців з дати реєстрації.	Мінімальний розмір статутного капіталу ТОВ - 10 000 тур. лір (приблизно 632 євро). Проте, залежно від галузі економіки, в якій операє ТОВ, різні закони вимагають більші розміри статутного капіталу. Статутний капітал сплачується учасниками протягом 24 місяців з дати реєстрації.	Виділення на філію окремого капіталу є обов'язковим. Проте окремої вимоги щодо форми і суми такого капіталу законодавством не передбачено. На практиці, капітал, що має бути виділений на філію, відповідно до торгового реєстру становить 10 000 тур. лір (приблизно 632 євро), що є мінімальною вимогою для розміру статутного капіталу товариств з обмеженою відповідальністю.
Мінімальна кількість акціонерів / учасників	Один або більше акціонерів (якими можуть бути фізичні або юридичні особи). Максимальна кількість акціонерів не обмежується.	Мінімальна кількість – один (1) учасник, максимальна – п'ятдесят (50).	Філія може бути створена як компанією, зареєстрованою в Туреччині, так і компанією, зареєстрованою за кордоном.
Реєстрація акціонерів	Відомості про акціонерів оприлюднюються в Газеті Торгового реєстру.	Відомості про учасників оприлюднюються в Газеті Торгового реєстру.	Відомості про філію та материнську компанію оприлюднюються в Газеті Торгового реєстру.

Відповіальність акціонерів / учасників	<p>Відповіальність акціонерів обмежується сумою їх внесків до статутного капіталу.</p> <p>Законні представники (тобто члени Ради директорів) АТ несуть відповіальність за сплату заборгованості перед бюджетом (податок на прибуток підприємств, внески на соціальне страхування працівників, податок на доходи фізичних осіб, що утримується із заробітної плати), яка відповідно до Закону про податкові процедури не може стягуватися з самого АТ за рахунок особистого майна акціонерів.</p>	<p>Відповіальність учасників обмежується сумою їх внесків до статутного капіталу.</p> <p>Учасники (в межах внесків до статутного капіталу) і керівники можуть притягатися до відповіальності за несплату заборгованості перед бюджетом (податок на прибуток підприємств, внески на соціальне страхування працівників, податок на доходи фізичних осіб), яка відповідно до Закону про податкові процедури не може стягуватися з самого ТОВ за рахунок особистого майна учасників.</p>
Спосіб передачі акцій/часток у статутному капіталі	<p>Передача акцій може здійснюватися шляхом здійснення передавального напису і вручення акціонерних сертифікатів, із внесенням оновлених даних в реєстр акціонерів.</p>	<p>Передача частки у статутному капіталі повинна затверджуватися загальними зборами, з подальшим обов'язковим оформленням та нотаріальним засвідченням письмового договору.</p>
Структура органів управління	<p>Загальні збори і Рада директорів – два уповноважені органи, створення яких вимагається законом та які уповноважені представляти інтереси компанії перед третіми особами.</p>	<p>Загальні збори є вищим органом управління, уповноваженим приймати остаточні рішення.</p> <p>Управління і представництво ТОВ здійснюється одним або кількома керівниками. Якщо в компанії є більше, ніж один керівник, компанія має створити колегіальний керівний орган.</p> <p>Щонайменше один акціонер повинен мати право представляти та брати участь в управлінні компанією.</p>
Розподіл прибутку	<p>Обов'язкові спеціальні передумови: (i) проведення аудиту річної фінансової звітності (лише у певних випадках) та (ii) затвердження звітності загальними зборами.</p>	<p>Обов'язкові спеціальні передумови: (i) проведення аудиту річної фінансової звітності (лише у певних випадках) та (ii) затвердження звітності загальними зборами.</p>
		<p>Материнська компанія несе безпосередню відповіальність за всіма зобов'язаннями філії, незалежно від суми капіталу, виділеного на функціонування філії. Зобов'язання, що виникають у зв'язку з діяльністю філії, є зобов'язаннями материнської компанії. В цілому материнська компанія відповідає перед третіми особами за транзакції, які філія здійснює у Туреччині. У випадку зловживання повноваженнями з боку керівника філії, відповіальність перед добросовісними третіми особами несе материнська компанія.</p>

	<p>До АТ застосовуються положення про технічну неплатоспроможність, відповідно до яких компанії повинні вживати негайних заходів у разі істотної втрати капіталу (від половини до двох третин капіталу).</p> <p>Також існують обмеження щодо використання активів компанії для запобігання зловживанням з боку основного акціонера.</p> <p>Забороняється надання компанією фінансової допомоги на придбання акцій третьою особою.</p> <p>Кількість власних акцій не може перевищувати 10% статутного капіталу компанії.</p>	<p>До ТОВ застосовуються положення про технічну неплатоспроможність, відповідно до яких компанії повинні вживати негайних заходів у разі істотної втрати капіталу (від половини до двох третин капіталу).</p> <p>Також існують обмеження щодо використання активів компанії для запобігання зловживанням з боку участника, що володіє найбільшою часткою.</p>	Вимоги відсутні.
Підтримання капіталу			
Трудові відносини	На кожного іноземного працівника компанія повинна мати не менше п'яти працівників, які є громадянами Туреччини.	На кожного іноземного працівника компанія повинна мати не менше п'яти працівників, які є громадянами Туреччини.	На кожного іноземного працівника компанія повинна мати не менше п'яти працівників, які є громадянами Туреччини.
Звітність/ Бухгалтерський облік	Ведення бухгалтерського обліку повинно здійснюватися відповідно до Господарського кодексу та Стандартів бухгалтерського обліку Туреччини.	Ведення бухгалтерського обліку повинно здійснюватися відповідно до Господарського кодексу та Стандартів бухгалтерського обліку Туреччини.	Філія повинна вести бухгалтерський облік відповідно до Господарського кодексу та Стандартів бухгалтерського обліку Туреччини окремо від материнської компанії.
Аудит	<p>Компанії, які окрім або з урахуванням дочірніх компаній та афілійованих осіб приймні за двома із трьох наведених нижче показників протягом двох фінансових років поспіль перевищують нижчезазначені ліміти, починаючи з наступного фінансового року, повинні проводити незалежний аудит. Обсяги відповідних лімітів:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Вартість чистих активів становить не менше 35 млн тур. лір (приблизно 2,2 млн євро); • Річний оборот (чистий обсяг продажів) становить не менше 70 млн тур. лір (приблизно 4,4 млн євро); та/або • Кількість працівників становить не менше 175. 	<p>Компанії, які окрім або з урахуванням дочірніх компаній та афілійованих осіб приймні за двома із трьох наведених нижче показників протягом двох фінансових років поспіль перевищують нижчезазначені ліміти, повинні, починаючи з наступного проводити року, повинні проходити незалежний аудит. Обсяги відповідних лімітів:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Вартість чистих активів становить не менше 35 млн тур. лір (приблизно 2.2 млн євро); • Річний оборот (чистий обсяг продажів) становить не менше 70 млн тур. лір (приблизно 4,4 млн євро); та/або • Кількість працівників становить не менше 175. 	Вимоги відсутні.

Фінансування	<p>АТ може фінансуватися материнською компанією за рахунок внесків до статутного капіталу або за рахунок акціонерних позик, наданих компанії за ринковими відсотковими ставками. Позики, надані АТ акціонерами, можуть виплачуватися, навіть якщо компанія має інші непогашені борги перед кредиторами, з урахуванням правил повернення "clawback", що передбачають однакове ставлення до кредиторів в разі неплатоспроможності боржника.</p>	<p>ТОВ може фінансуватися материнською компанією за рахунок внесків до статутного капіталу або за рахунок позик, наданих компанії учасниками за ринковими відсотковими ставками. Позики, надані ТОВ учасниками, можуть виплачуватися, навіть якщо компанія має інші непогашені борги перед кредиторами, з урахуванням правил повернення "clawback", що передбачають однакове ставлення до кредиторів в разі неплатоспроможності боржника.</p>
Репатріація прибутку	<p>АТ може здійснювати виведення прибутку на користь акціонерів/материнської компанії шляхом виплати дивідендів.</p>	<p>ТОВ може здійснювати виведення прибутку на користь учасників/материнської компанії шляхом виплати дивідендів.</p>
Податки на заробітну плату та інші податки²	<p>До АТ застосовуються податкові обов'язки зі сплати податку на прибуток підприємств та ПДВ. У зв'язку з будь-якою виплатою дивідендів також утримується податок в розмірі 15%. За наявності договору про уникнення подвійного оподаткування така ставка може бути знижена. Крім того, до заробітної плати в Туреччині застосовується податок на доходи фізичних осіб.</p>	<p>До ТОВ застосовуються податкові обов'язки зі сплати податку на прибуток підприємств та ПДВ. У зв'язку з будь-якою виплатою дивідендів також утримується податок в розмірі 15%. За наявності договору про уникнення подвійного оподаткування така ставка може бути знижена. Крім того, до заробітної плати в Туреччині застосовується податок на доходи фізичних осіб.</p>

² Додатково необхідно отримати ґрунтовну консультацію щодо податкових питань, в т.ч. принципів трансфертного ціноутворення, застосованого до транзакцій за принципом витягнутої руки, які здійснюються у зв'язку з наданням послуг з боку АТ/ТОВ/філії на користь материнської компанії.

Відкриття офісу

Відкриття офісу є нескладним завданням, яке вимагає мінімум стартових витрат та здійснюється шляхом укладення відповідних договорів оренди, що зазвичай містять гнучкі умови.

Орендна плата

Орендна плата зазвичай встановлюється у розрахунку за квадратний метр і підлягає щорічній індексації.

Площа

Необхідно брати до уваги різницю між чистою орендною площею (фактична площа орендованого приміщення) та загальною орендною площею (включає чисту орендну площу та частини зон загального користування, що обслуговують лише орендованого приміщення). Механізм вимірювання площин часто узгоджується окремо. Зазвичай розмір площин попередньо узгоджується між сторонами.

Експлуатаційні витрати

Орендар сплачує більшість (або всі) експлуатаційні витрати, безпосередньо пов'язані з орендованими приміщеннями, протягом усього строку оренди.

Плата за обслуговування

За загальним правилом, орендодавці відповідають за технічне обслуговування офісної будівлі та зон загального користування, проте орендодавець зазвичай перекладає ці витрати, а також витрати на експлуатацію зон загального користування на орендарів шляхом стягнення плати за обслуговування. Капітальні витрати, пов'язані з будівлею, як правило, не входять у плату за обслуговування і покриваються орендодавцями.

Контроль витрат

Загалом, витрати щодо орендної площин можна контролювати шляхом запровадження індексації, певних обмежень та інших договірних механізмів. Для підтвердження фактичної суми плати за обслуговування можуть проводитися перевірки.

Оздоблення

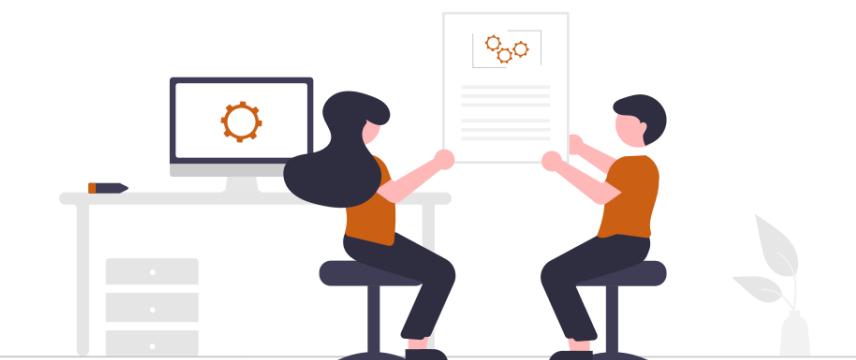
Роботи з оздоблення зазвичай виконуються за рахунок орендаря. Орендар може включити витрати на оздоблювальні роботи в нарахування податкової амортизації або в рахунок витрат.

Строк оренди

Положення щодо строків оренди можуть бути гнучкими. У разі продажу будівлі до закінчення строку оренди існують договірні механізми для забезпечення обов'язковості виконання договору оренди новим власником офісної будівлі. Для цих цілей орендар також може оформити правовстановлючий документ (документ, що посвідчує право оренди відповідного приміщення).

Припинення

Як правило, сторонам важко домовитися про право орендаря на одностороннє припинення договору. Однак у договорі можна передбачити широкий спектр підстав і прав на припинення договору у випадку невиконання зобов'язань орендодавцем. Також у країні діють закони, сприятливі для оренدارів.

Релокація вашої команди до нового офісу

01 | Імміграційні правила

Особам з інших країн, які перебувають у надзвичайних обставинах і бажають отримати міжнародний захист у Туреччині, може бути наданий спеціальний дозвіл на проживання під назвою "**"гуманітарний дозвіл на проживання"**". Особи, які втікають від війни, можуть бути віднесені до такої категорії. У разі відповідного позитивного рішення щодо заяви на отримання дозволу, строк його дії визначається відповідним органом – Державна міграційна служба Турецької Республіки. Особи, які бажають подати заяву на отримання такого дозволу, повинні звернутися до уряду протягом 10 днів з моменту прибуття у країну.

З іншого боку, чинне законодавства Туреччини з питань захисту біженців розрізняє громадян держав-членів Ради Європи та громадян держав, які не є членами Ради Європи. Оскільки Україна є членом Ради Європи, українці, які є шукачами притулку можуть отримати "**"статус міжнародного захисту"**" та мати повний захист біженця на підставі обґрунтованого страху перед війною та будь-якого рода переслідуваннями, якщо міграційні органи Туреччини приймуть позитивне рішення за результатами розгляду заяви біженця.

Для отримання вищезазначених прав громадяни України повинні звернутися до департаменту поліції на прикордонному контролі Туреччини, або якщо особа вже перебуває в Туреччині, - до Державної міграційної служби при Міністерстві внутрішніх справ Туреччини. Громадянам, які пройдуть перевірку та будуть віднесені до категорії, що підпадає під захист, уряд Туреччини надасть відповідний статус.

Органом, відповідальним за дану процедуру, є Генеральний директорат управління міграцією Туреччини. Більше інформації про процедури надання притулку міститься на веб-сторінці Міністерства внутрішніх справ Туреччини <https://en.goc.gov.tr/refugee>.

02 | Правила дистанційної роботи

Роботодавці повинні дотримуватися певних зобов'язань, передбачених Положенням про дистанційну роботу. Зокрема, роботодавець повинен:

Укласти письмовий договір про дистанційну роботу.

Забезпечити працівників необхідним технічним обладнанням та робочими інструментами, якщо не погоджено інше.

Встановити та дотримуватися режиму роботи. Понаднормова робота може виконуватися за письмовим запитом роботодавця та підтвердженням з боку працівника відповідно до положень законодавства.

Проінформувати працівника про вимоги законодавства щодо захисту даних.

Роботодавець у договорі визначає обсяг даних, що підлягають захисту, та вживає заходи для забезпечення захисту таких даних.

Проінформувати працівника про правила техніки безпеки. Роботодавець зобов'язаний стежити за станом здоров'я своїх працівників, проводити навчання працівників щодо правил техніки безпеки та охорони праці та вживати необхідних заходів безпеки щодо наданого роботодавцем обладнання.

Індивідуальні трудові договори

- Відсутні вимоги щодо форми – обов'язкові вимоги щодо змісту визначені Трудовим кодексом;
- Допускаються як безстрокові, так і строкові договори; останні можуть використовуватися як виняток в обмежених випадках, перелік яких наведено у Трудовому кодексі;
- Вимоги щодо мінімальної місячної заробітної плати – станом на січень 2022 року мінімальна місячна заробітна плата становить 4 253 тур. лір (приблизно 262 євро), а ставка за годину – 18,9 тур. лір (приблизно 1,16 євро).

Час роботи та відпочинку

- Кожний працівник має право на перерву на відпочинок та вихідні дні залежно від робочого графіку;
- Кожний працівник, який працює в одній компанії не менше 1 року, має право на щорічну оплачувану відпустку, тривалість якої залежить від стажу роботи: (i) 14 днів відпустки – від 1 до 5 років (включно); (ii) 20 днів – від 5 до 15 років; i (iii) 26 днів – від 15 років роботи;
- Приблизно 15 свяtkovих dnіv na rіk, які не включаються у відпустку; кількість свяtkovих dnіv щороку може дещо відрізнятися.

Припинення трудових договорів

- Законодавство дозволяє припинення трудових договорів із працівниками або (i) шляхом надання попереднього повідомлення в установлені законом строки за наявності підстав або без таких, залежно від того, чи на працівника поширюється дія положень про соціальний захист, або (ii) негайно за наявності поважної причини;
- Працівники можуть мати право на переваги соціального захисту при звільненні (тобто вихідну допомогу, виплату за неналежне попередження, компенсацію за невикористану відпустку та інші договірні виплати, а також право на подання позову про відновлення на посаді), якщо на відповідного працівника поширюється дія положень про соціальний захист;
- У разі припинення трудового договору з ініціативи роботодавця (з наданням повідомлення), навіть якщо для такого звільнення є вагомі підстави, працівникам, на яких поширюється дія положень про соціальний захист, має нараховуватися заробітна плата, а також надаватися всі інші права за законом і трудовим договором, включаючи без обмеження, вихідну допомогу (в розмірі заробітної плати за чотири-вісім місяців), компенсацію за невикористану відпустку та виплату за недотримання строків надання повідомлення про звільнення;
- Позови про несправедливе звільнення є поширеним явищем у національних судах Туреччини.

За додатковою інформацією звертайтесь:

Едмунд Емре Озер
Партнер, Туреччина

+90 212 260 3407

edmund.ozer@kinstellar.com

Ілля Мучник
Радник, Україна

+380 67 245 4054

illya.muchnyk@kinstellar.com

Emerging Europe and Central Asia's Leading Independent Law Firm

With offices in 11 jurisdictions and over 350 local and international lawyers, we deliver consistent, joined-up legal advice and assistance across diverse regional markets – together with the know-how and experience to champion your interests while minimising exposure to risk.

ALMATY | KAZAKHSTAN

BELGRADE | SERBIA

BRATISLAVA | SLOVAKIA

BUCHAREST | ROMANIA

BUDAPEST | HUNGARY

ISTANBUL | TURKEY

KYIV | UKRAINE

NUR-SULTAN | KAZAKHSTAN

PRAGUE | CZECH REPUBLIC

SOFIA | BULGARIA

TASHKENT | UZBEKISTAN

ZAGREB | CROATIA

GEN & TEMİZER | ÖZER

KINSTELLAR